

УДК
658.14/.17:334.012.64:657

ТКАЧИК Д. В.
Київський національний університет технологій та дизайну

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Мета. Дослідження зміни показників структури та динаміки статей Балансу, визначення причин таких змін та факторів впливу за допомогою горизонтально-вертикального аналізу.

Методика. В процесі дослідження застосовувалися загальнонаукові методи - індукція, дедукція, аналіз, синтез, порівняння, та спеціальні методи економічного аналізу - табличний, метод абсолютних різниць, метод відносних різниць.

Результати. Виконано горизонтально-вертикальний аналіз Балансу суб'єкта малого підприємництва, за висновками якого зроблено оцінку економічного стану підприємства.

Наукова новизна. Проведене дослідження за допомогою горизонтально-вертикального аналізу відображає позитивну чи негативну динаміку кожного з показників Балансу та визначає їх вплив на економічний стан суб'єкта малого підприємництва.

Практична значимість. Аналіз може бути використано у навчальному процесі для наглядного представлення інформації студентам на конкретному прикладі при вивченні дисциплін економічного профілю.

Ключові слова: Фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва, горизонтально-вертикальний аналіз, показники Балансу, структура та динаміка статей Балансу.

Вступ. Основним звітним документом фірми є бухгалтерський баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал [2]. Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату [3]. Для вивчення та аналізу фінансового стану підприємства необхідна інформація про економічні ресурси, що ним контролюються, його фінансову структуру, ліквідність та платоспроможність, а також здатність адаптуватись до змін середовища, в якому воно функціонує [4].

Питання аналізу фінансової звітності суб'єктів підприємницької діяльності розглядалися в працях авторів: О.В. Кононенко [1], В.С. Лень., В.В. Гливенко, М.П. Бочок, Л.П. Іванов [2], Б.Є. Грабовецький, І.В. Шварц [3], Н.В. Чебанова, Т.Я. Чупир, Ю.А. Василенко [4].

Постановка завдання. Завдання дослідження полягає в аналізі зміни показників структури та динаміки статей Балансу МПП «Теплоагрегат», визначенні причин таких змін та факторів впливу. Результати проведеного дослідження є основою для прийняття управлінських рішень про подальші напрями діяльності підприємства.

Результати дослідження. Аналіз структури та динаміки фінансових звітів суб'єктів малого підприємництва здійснювалася на прикладі роботи малого приватного підприємства «Теплоагрегат».

При аналізі балансу [5] підприємства використано рекомендований горизонтально-

вертикальний аналіз фінансової звітності. Горизонтальний аналіз полягає у співставленні фінансових даних підприємства за 2 періоди у відносному та абсолютному вимірюваннях. Вертикальний аналіз балансу дозволяє зробити висновок про структуру балансу в поточному стані, а також проаналізувати динаміку цієї структури. Технологія вертикального аналізу полягає у тому, що загальну суму балансу приймають за 100% і кожен статтю фінансової звітності представляють у вигляді процентної частки від прийнятого базового значення [1].

Розрахунки за цим видом аналізу проведено нижче у таблиці.

Горизонтально-вертикальний аналіз балансу МПП «Теплоагрегат»

Актив	Код рядка	На початок періоду	На кінець періоду	Зміна			Питома вага, %		Зміна у питомій вазі, %
				Абсолютна	Відносна, %	У % до зміни балансу	Початок періоду	Кінець періоду	
I. Необоротні активи									
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1,1	—	-1,1	0,00	-0,32	2,91	0,00	-2,91
Основні засоби:	1010	5,3	12,0	6,7	226,42	1,96	14,02	3,16	-10,86
первісна вартість	1011	11,8	23,0	11,2	194,92	3,28	31,22	6,07	-25,15
знос	1012	(6,5)	(11,0)	-4,5	169,23	-1,32	-17,20	-2,90	14,29
Усього за розділом I	1095	6,4	12,0	5,6	187,50	1,64	16,93	3,16	-13,77
II. Оборотні активи									
Запаси:	1100	6,6	—	-6,6	0,00	-1,93	17,46	0,00	-17,46
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	24,8	367,2	342,4	1480,65	100,29	65,61	96,84	31,23
Усього за розділом II	1195	31,4	367,2	335,8	1169,43	98,36	83,07	96,84	13,77
Баланс	1300	37,8	379,2	341,4	1003,17	100,0	100,0	100,0	0,00
Пасив									
I. Власний капітал									
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	21,0	311,8	290,8	1484,76	85,18	55,56	82,23	26,67
Усього за розділом I	1495	21,0	311,8	290,8	1484,76	85,18	55,56	82,23	26,67
III. Поточні зобов'язання									
За товари, роботи, послуги:	1615	0,3	—	-0,3	0,00	-0,09	0,79	0,00	-0,79
За розрахунками з бюджетом	1620	0,2	64,6	64,4	32300,00	18,86	0,53	17,04	16,51
у тому числі з податку на прибуток	1621	—	64,6	64,6	—	18,92	0,00	17,04	17,04
За розрахунками зі страхування	1625	0,6	—	-0,6	0,00	-0,18	1,59	0,00	-1,59
За розрахунками з оплати праці	1630	1,2	2,8	1,6	233,33	0,47	3,17	0,74	-2,44
Інші поточні зобов'язання	1690	14,5	—	-14,5	0,00	-4,25	38,36	0,00	-38,36
Усього за розділом III	1695	16,8	67,4	50,6	401,19	14,82	44,44	17,77	-26,67
Баланс	1900	37,8	379,2	341,4	1003,17	100,0	100,0	100,0	100,0

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновки практичного характеру:

Загальна сума активів збільшилася на 341.4 тис. грн. або більш, ніж на 1003%. Це збільшення відбулось переважно за рахунок значного зростання оборотних активів. Абсолютна величина збільшення у оборотних активах склала 335,8 тис. грн. або більше, ніж 1169% їх річної величини, що складає 98,6% від зміни валюти балансу. У той же час, майже удвічі збільшилася сума основних засобів підприємства (в абсолютному вимірюванні – на 6.7 тис. грн.).

Частка оборотних активів у балансі підприємства є значною: на початок року вона складала більше 83%. Протягом аналізованого року відбулося збільшення цієї частки на 13.8%, а на кінець року ця тенденція закріпилась на показнику майже в 97%. Що стосується структури оборотних активів, то можна зазначити, що вона значно покращилася. Запаси зменшилися за рік, але збільшилася величина грошових коштів (на 342.4 тис. грн.). Це свідчить про збільшення обороту підприємства і позитивні тенденції у його роботі.

Слід зазначити, що в той же час, підприємство немає дебіторської заборгованості. Відсутність заборгованостей означає, що підприємство фактично самостійне та може проводити свою діяльність незалежно від зовнішніх джерел фінансування.

При аналізі пасивів підприємства слід зазначити, що збільшилися (більше, ніж у чотири рази) поточні зобов'язання підприємства на 50.6 тис. грн. (401%). Здебільшого це відбулося внаслідок значного зростання розрахунків з бюджетом, переважно податку на прибуток (на 64.6 тис. грн.) та у меншій мірі оплати праці (1,6 тис. грн.). Таким чином, підприємство має вчасно розрахуватися з податковою службою та працівниками за виконані роботи.

Власний капітал підприємства знаходиться на рівні 55.6% – на початок року і 82.2% – на кінець року від загальної суми пасивів, що говорить про високу платоспроможність, зростання показників ліквідності і фінансової стійкості й низький рівень ризику підприємства стати банкрутом.

Довгострокових зобов'язань підприємство не має, лише на кінець року в нього з'явилися відстрочені податкові зобов'язання. Проте негативним явищем була наявність досить відчутної частки поточних заборгованостей, які у структурі пасивів займали 44.4% на початок звітної періоду, але значно зменшилися протягом періоду на -26,7% та в кінці періоду знизилися до 14.4%.

Аналіз балансу підприємства свідчить, що підприємство протягом аналізованого року суттєво примножило розмір свого власного капіталу, отже основними висновками, зробленими при горизонтально-вертикальному аналізі балансу підприємства можуть бути такі:

- структура статей балансу демонструє тенденцію до зростання частки оборотних активів і незначного зменшення частки основних засобів;
- у той же час, закріпилася позитивна тенденція до зменшення частки поточної заборгованості і зростання власного капіталу.

- для ще більшого поліпшення стану підприємству слід вдатися до аналізу структури видатків, налагодити стабільні зв'язки з партнерами, а також посилити контроль за витратами, запобігаючи нецільового витрачання ресурсів.

- підприємству необхідно поліпшити структуру оборотних коштів, більш продуктивно використовувати нове обладнання, збільшити обсяг продукції та виробничих запасів, що виготовляються;

Висновки. Таким чином, аналіз балансу підприємства у горизонтальному і вертикальному розрізі показав, що підприємство за звітний період суттєво покращило свій стан, що позначається на рівні показників фінансової стійкості та ліквідності. Зокрема, спостерігається незначна частка поточних зобов'язань і подальше збільшення частки оборотних активів у сумі балансу. Частка власного капіталу є вагомою величиною (біля 82.2% на кінець періоду, що говорить про фінансову стабільність аналізованого підприємства.

Список використаних джерел

1. Кононенко О. В. Аналіз фінансової звітності : навч. посіб. / О. В. Кононенко. – Х. : Фактор, 2005. – 156 с.
2. Звітність підприємств : навч. посіб. / В. С. Лень, В. В. Гливенко, М. П. Бочок, Л. П. Іванов. – К. : Знання-Прес, 2004. – 474 с.
3. Грабовецький Б. Є. Фінансовий аналіз та звітність : навч. посіб. / Б. Є. Грабовецький, І. В. Шварц. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 281 с.
4. Чебанова Н. В. Фінансова звітність підприємств : навч. посіб. / Н. В. Чебанова, Т. Я. Чупир, Ю. А. Василенко. – Х. : Фактор, 2006. – 444 с.

МЕТОДИКА АНАЛИЗА ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ СУБЪЕКТА МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

ТКАЧИК. Д. В.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель. Исследование изменения показателей структуры и динамики статей Баланса, определение причин таких изменений и факторов влияния с помощью горизонтально-вертикального анализа.

Методика. В процессе исследования применялись общенаучные методы - индукция, дедукция, анализ, синтез, сравнение, и специальные методы экономического анализа - табличный, метод абсолютных разниц, метод относительных разниц.

Результаты. Выполнен горизонтально-вертикальный анализ Баланса субъекта малого предпринимательства, по выводам которого проведена оценка экономического состояния предприятия.

Научная новизна. Проведенное исследование с помощью горизонтально-вертикального анализа отображает позитивную или негативную динамику каждого из показателей Баланса и определяет их влияние на экономическое состояние субъекта малого предпринимательства.

Практическая значимость. Анализ может быть использован в учебном процессе для наглядного представления информации студентам на конкретном примере при изучении дисциплин экономического профиля.

Ключевые слова: финансовая отчетность субъекта малого предпринимательства, горизонтально-вертикальный анализ, показатели Баланса, структура и динамика статей Баланса.

METHODOLOGY OF ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENT OF SMALL BUSINESS ENTITY

TKACHYK D.V.

Kiev National University of Technologies and Design

Purpose. Research changes in indicators of structure and dynamics of the Balance sheet items, determination of reasons for such changes and influencing factors by using horizontal-vertical analysis.

Methodology. During research were used general scientific methods - induction, deduction, analysis, synthesis, comparison, and special methods of economic analysis - tabular, method of absolute differences, method of relative differences.

Findings. Completed horizontal-vertical analysis of the Balance of a small business entity, according to the conclusions of which have been evaluated the economic condition of the company.

Originality. Conducted research by using horizontal-vertical analysis shows a positive or negative dynamics of each indicator of the Balance sheet and determines their influence on economic condition of the small business entity.

Practical value. Analysis can be used in educational process for visualizing information to students on a concrete example in study of disciplines of an economic profile.

Keywords: *financial statement of a small business entity, horizontal-vertical analysis, indicators of the Balance, structure and dynamics of the Balance sheet items.*